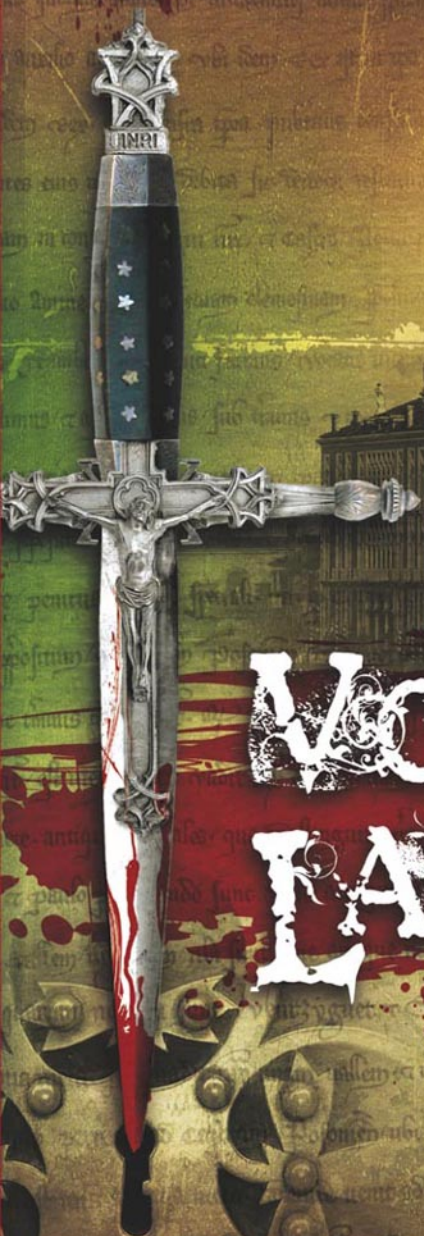

Eric Frattini

VODNÍ
LABYRINT

panteon

Eric
Frattini

VODNÍ
LABYRINT

panteon

Ze španělského originálu
El laberinto de agua
Espasa, Pozuelo de Alarcón (Madrid) 2009

KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Frattini, Eric

Vodní labyrint / Eric Frattini ; [přeložil Theodor Stamm]. -- Mladá Boleslav : Panteon, c2013. -- 478 s.

Název originálu: Laberinto de agua

Přeloženo ze španělštiny

ISBN 978-80-87697-01-6

821.134.2-31

- španělsky psané romány

821.134.2-3 - Španělská próza, španělsky psaná [25]

Copyright © 2009 by Eric Frattini

First published by Espasa Calpe, S. A., Spain

Published by arrangement with Pontas Literary & Film Agency, Spain

Copyright © 2013 by Panteon

Cover © 2013 by Emil Křížka

Cover photo © 2013 by Manuel Hernández de Leon

Translation © Theodor Stamm 2013

Panteon, Staroměstské náměstí 89, 293 01 Mladá Boleslav

www.knihypanteon.cz | www.facebook.com/knihypanteon

Přeložil: Theodor Stamm

Odpovědná redaktorka: Jana Veselá

Návrh obálky: Emil Křížka

Sazba: DTP Panteon

ISBN 978-80-87697-01-6

Hugovi, který je tím nejcennějším, co mám, za lásku a radost, kterou mi dává každým dnem svého života. A také s díky za to, že opravil mou špatnou italštinu.

Silvii za její lásku, za klid, který mi poskytuje, a za její bezpodmínečnou podporu. Bez ní bych nemohl psát.

Kdyby nás byli naučili, jak si vykládat příběh Kristova utrpení, mohli bychom říct jenom podle jejich jednání, kdo miloval Krista, zda žárlivý Jidáš, anebo zbabělý Petr?

GRAHAM GREENE, *Konec dobrodružství* (1951),

přel. Hana Žantovská

I

ALEXANDRIE, ROK 68 NAŠEHO LETOPOČTU

V zastrčené skrovné chatrči ve východní části Alexandrie, osvětlené jen několika malými olejovými kahany, nehybně ležel stařec na úmrtním loži. Seděl u něho jeho věrný žák Eliezer, kdysi bohatý obchodník s látkami z Judeje, který opustil svůj obchod, aby následoval svého učitele.

Protagonisté tragédie, jež se odehrála před pětatřiceti lety, už nežili. Uplynulo o málo víc než tři desítky let od Ježíšova ukřižování na Golgotě; čtyřicet let od chvíle, kdy byl římský prefekt Pontius Pilatus vypovězen císařem Caligulou do Galie a spáchal sebevraždu; dvacet ode dne, kdy Kaifáš, předseda Velkého Sanhedrinu, zemřel za podivných okolností.

Jedenáct z dvanácti apoštolů, kteří doprovázeli Mistra při Poslední večeři ve čtvrti Sion, postihl stejný osud. Petra dal Nero právě před rokem v Římě ukřižovat hlavou dolů; Bartoloměj se vydal do Turecka, kde ho nějakí lapkové zaživa stáhli z kůže; Tomáš onemocněl a zemřel v Indii kdesi na předměstí; Matouš pokojně zesnul po dlouhém životě, zasvěceném šíření Mistrova učení v Etiopii, Persii a Makedonii; Jakub byl na příkaz velekněze Ananiáše mučen a pak zaživa svržen ze skály; Ondřej, Petrův bratr, byl ukřižován v řeckém Patrasu; Jakub Větší měl být stát z příkazu Heroda Agrippy; Jana, Jakubova bratra, dá Domitianus uškvařit ve vroucím oleji; Filip bude na rozkaz římského prokonzula ukřižován ve městě Hierapolis;

Juda Tadeáš zemře na severu Persie a Šimon Zélóta podstoupí mučednickou smrt na pobřeží Černého moře.

Ve starcově paměti dosud přetrvávala živá vzpomínka na Mistra a jejich společný rozhovor před začátkem velikonoční večeře. Do všech podrobností si vybavoval, jak se ho Šimon Kananejský, bývalý příslušník hnutí Zélótů, pokusil po Mistrově zatčení na Petrův příkaz zabít. Byl si jistý, že Petr tak jednal se záměrem odstranit z cesty každého, kdo by mohl zpochybnit jeho vedoucí postavení po Mistrově smrti. Petr tehdy přesvědčil ostatní učedníky, že to byl právě on, stařec, který teď ležel na chudobném lůžku, kdo vydal Člověka chrámovým kněžím.

Napůl jasnozřivě, napůl v horečnatém blouznění se umírající muž pokoušel vybavit si tu chvíli, kdy Šimon Zélóta prohlásil, že krátce před velikonoční večeří zahlédl Petra u chrámu, jak mluví s Jonatánem, velitelem stráže. Jenže po Mistrově zatčení v Getsemanské zahradě se všechno seběhlo tak rychle, že na Petrovo podivné setkání s velitelem chrámové stráže se Šimona už nikdo znovu nezeptal.

Pro starce, jediného přeživšího ze třinácti účastníků tehdejší večeře, představoval onen rozhovor jednu z hádanek, které si s sebou nesl až do chvíle své smrti v tom temném, zapadlém koutě na severu Egypta.

Z tichého vzpomínání ho vyrušil Eliezer. Pokusil se svého učitele na lůžku nadzvednout, aby mu dal z hliněné nádoby napít vody, ale stařec se zalykal.

„Věrný Eliezere, ty se staň dědicem mého slova,“ pronesl stařec.

„Ano, mistře, ale pokuste se trochu napít,“ odpověděl žák odevzdaně.

Starci se podařilo odstrčit si nádobu od úst a obrátil se na svého žáka:

„Eliezere, přines papyrové svitky a zapiš, co ti budu vyprávět.“

vět. Jestli zemřu a nevyjevím ti, co mi řekl Mistr, než ho zajali a odsoudili, dědicové jeho slova se nikdy nedozvědí pravdu. Když zemřu, zemřou ty věci se mnou,“ řekl poněkud tajemně.

„Dobrá, mistře, ale měl byste si trochu odpočinout,“ naléhal žák.

„Ani nápad,“ zaprotestoval stařec. „Zanedlouho už nebudu mezi živými, a než zemřu, musím vyjevit jeho slova, aby jeho následovníci věděli, jakým posláním mě pověřil. Musíš věrně zaznamenat slovo za slovem, co ti řeknu, tak jak mi to řekl On.“

Eliezer vyšel z chatrče a zanedlouho se vrátil s papyrovými svitky, lahvičkami s inkoustem a několika rákosovými pery. Přímo k posteli svého mistra přitáhl nízký stolek, sám usedl na zem a začal starcova slova zapisovat.

„Jmenuji se Jehuda. Narodil jsem se v obci iš Kariot v kraji Ghór. Byl jsem apoštolem našeho Pána a následoval jsem ho při jeho putování Judeou a Galilejí.“ Úporný suchý kašel nutil starce každou chvíli ustát, dýchal jen s námahou. Eliezer zručně zaznamenával aramejské znaky na papyrus. Stařec si svlačil hrdlo douškem vody a pokračoval ve vyprávění.

Ze čtvrti Sion s jejími krámky, vnitřními dvorky, plochými střechami a temnými uličkami se v podvečer stávalo pravé bludiště plné nástrah, kam se v jistých hodinách neodvažovali vkročit ani římsí vojáci. Zélóti, kteří se stavěli proti okupaci, zúžili některé ulice natolik, že Římanům nezbylo než hlídkovat v nich bez pancíře.

Šimon vešel do jednoho ze zdejších domků. Petr ho požádal, aby si vzal na starost přípravu večere pro třináct stolovníků, která se měla konat téhož večera, protože si musí vyřídit jisté posláním. Do domu vešel z úzkého dvora, který se dal přehlédnout malou špehýrkou ve dveřích. K večeri koupil beránka.

Když se ujistil, že zvíře nemá žádnou kost zlomenou, což bylo o Velikonocích nezbytné, dal ho péct.

Jiný ze stolovníků, Jan, připravil místnost k večeři. Umístil do ní velký stůl a na něj rozestavil třináct talířů, třináct pohárů a také svícen, jehož svíce zažehnou, až začne *seder*, nejvýznamnější jídlo židovské liturgie.

Hosté se postupně začínali scházet. Přistupovali ke studni uprostřed dvora, vytahovali džber s vodou a umývali se. Zatímco se beránek pekl, Jan se Šimonem hlídali vchod do nádvoří.

Pokaždé když někdo zabušil na dveře, Šimon otevřel špehýrku, podíval se, kdo je na druhé straně, a teprve pak odtáhl těžké závory a pustil nově příchozího dovnitř.

Hosté se znali a svou radost ze shledání stvrzovali objetím. Postupně se dostavili všichni, jenom tři chyběli: Ježíš, Jidáš Iškariotský a Petr. Matouše, který předtím pracoval pro Římany jako výběrčí daní a stal se osmým učedníkem, Petrova nepřítomnost poněkud zneklidnila.

„Co se mu mohlo stát, že tu není s námi?“ zeptal se.

„Viděl jsem ho u chrámu, když jsem byl beránka obětovat. Určitě se mu nic nestalo,“ řekl Šimon.

Mezi ostatními učedníky vzbudilo pozornost, že se Petr, kterého si vyvolili za vůdce, pohyboval u chrámu. Šimon dokonce zašel ještě dál, když přítomným vykládal, že apoštola viděl mluvit s Jonatánem, velitelem stráže, ale prý tomu v té chvíli nepřikládal větší důležitost.

Ve stejnou chvíli, kdy Šimon odpovídal na Matoušovu otázku, nabízel nejvyšší velekněz Kaifáš jednomu z učedníků třicet stříbrných mincí, když zradí toho, jemuž říkají Ježíš.

Učedník navrhl, že Mistra vydá chrámové strážci přímo v domě ve čtvrti Sion, kde se má konat večeře, ale Jonatánovi

se nechtělo riskovat případnou léčku v tamních úzkých a sple-
tíých uličkách.

Jako druhou možnost nabídl zrádce důstojníkovi, že Mistra
vydá v místě, kam se po velikonoční večeři půjdou modlit: v Gat
Šmānê, olivovém lisu či Getsemane. Důstojník souhlasil, protože
budou-li muže zatýkat na volném prostranství, vyhnou se léčce.

„Jak tvého mistra poznáme?“ zeptal se Kaifáš.

„Označím vám ho,“ řekl zrádce.

„Dobrá tedy. Dojde k tomu ještě dnes v noci,“ potvrdil ve-
lekněz, „a ty nám ho vydáš.“

Jen kousek odtud už Člověk vešel do domu, kde se měl sejít
se svými dvanácti učedníky. Když si umýval nohy a ruce, zeptal
se po Petrovi.

„Nevíme, kde je,“ řekl Tomáš, rybář, který se narodil a vy-
rostl na březích galilejského moře. Ostatní o něm soudili, že je
zasmušilý, podezřivý a příliš pesimistický.

Náhle se ozvalo zabušení na dveře. Byl to Jidáš Iškariotský.
Už chyběl jen Petr. Zanedlouho přišel a připojil se k ostatním.

„Odpusť mi zdržení, Mistře,“ omluvil se.

„Doufám jen, že ses opozdil z osobních příčin, ne proto, že
tak určili jiní,“ řekl Mistr. Učedníci nechápali, o čem mluví,
a proč ten, kterého si zvolili za vůdce, hovoří tak tajemně.

Napjaté ticho přerušil Bartoloměj, svými druhy nazý-
vaný Bojovník, jehož rod sahal k povstání Makabejských před
dvěma staletími.

„Beránek je upečený,“ oznámil.

Petr se ještě nevzpamatoval z překvapení, které v něm vy-
volala podivná Mistrova odpověď. Než vyšel do horního patra,
kde se měla konat večeře, Mistr požádal Jidáše Iškariotského,
aby s ním chvíli zůstal o samotě na dvoře.

Petr k nim vykročil, ale Člověk ho zadržel pokynem ruky.

„Pouze on, můj věrný Jidáš, má slyšet, co řeknu,“ prohlásil.

Petr, Bartoloměj a Jakub Menší postávali poblíž a zvědavě přihlíželi výjevu odehrávajícímu se před jejich očima. O chvílku později trojice apoštolů spatřila, jak Jidáš se slzami v očích pokleká před Mistrem, drží jeho ruku v dlaních a Mistr se druhou rukou dotýká učednickovy hlavy, jako by ho chtěl utěšit.

Jakmile se Člověk a Jidáš Iškariotský připojili k ostatním, všichni zamířili do patra a dvanáct učedníků usedlo ke stolu kolem svého Mistra. Člověk rozžehl svíce.

„Velice jsem toužil jísti s vámi tohoto beránka, než budu trpět. Neboť vám pravím, že ho již nebudu jíst, dokud vše nedojde naplnění v království Božím,“ řekl.

Učedníci zůstali beze slova. Jidáš, který dosud měl slzy v očích, pozorně hleděl na Mistra. Zato Petr vypadal téměř cizí všemu kolem, jako by očekával, že se něco stane.

Vyprávění umírajícího přerušil silný záchvat kašle. Žák se pokusil vpravit mu do úst trochu vody, ale ta se smísila s vykašlanou krví.

„Zbývá mi málo času. Musíme pokračovat, je to nutné,“ řekl stařec.

Než se znovu dali do práce, Eliezer vstal a přilil do kahanů olej, aby měli víc světla.

Mistr požehnal jeden z džbánů a naplnil první pohár na počest *kiduše*, posvěcení; druhý pohár k *hagadě*, obětování beránka; třetí k modlitbám díkůvzdání a konečně čtvrtý k závěrečným modlitbám. Pak promluvil znovu:

„Neboť vám pravím, že nebudu již píti z plodu vinné révy až do toho dne, kdy budu pít nový kalich v Božím království.“

Pak Mistr podal Janovi talíř s *charosetem*, pikantní červenou směsí. Ten vzal skývu chleba a omočil ji v ní. Vzápětí podal talíř

Ondřejovi, ten Bartoloměji, ten zase Tomášovi, pak Matoušovi, Jakubovi Menšímu, Jakubovi Většímu, Filipovi, Judovi Tadeášovi, Šimonu Zélótovi, Jidášovi Išariotskému a konečně Petrovi.

Jan nespouštěl oči z Petra. Ostatní k němu neměli důvěru. Jan, bývalý rybář, se častokrát projevil jako hádavý, nedbalý člověk, sobecký vůči ostatním učedníkům, který si touží přisvojit Petrovo místo po Mistrově boku. Jidáš mlčky pohlížel na Petra i Jana a držel v sobě tajemství, které mu Člověk sdělil na dvoře. Nepůsobilo to jako velikonoční večere, spíš jako večere na rozloučenou.

Jak tomu Jidáš rozuměl, Mistr usiloval, aby všech dvanáct pracovalo pospolu, bez přehnaných vzájemných ambicí. Nikdo neměl být větší než ostatní, nikdo mocnější mezi pokornými, významnější mezi skromnými. Všech dvanáct se teď v prostém domě ve čtvrti Sion shromáždilo nejen proto, aby jim Mistr mohl poděkovat za věrnost, ale i proto, aby je zpravil o poslání, které jim bude svěřeno: jedenáct z nich má sloužit všemu lidstvu jako náboženští vůdci. Poslední z dvanácti bude ten vyvolený.

Petr byl dopálený na Jana, který ho obviňoval, že nedodržuje Mistrova přikázání a příliš často se vyvyšuje nad ostatní.

„Já aspoň jsem připraven spolu s Mistrem i zemřít!“ zvolal.

Mistr náhle jejich spor přerušil.

„Pravím ti, Petře, než dnes kohout zakokrhá, ty už třikrát zapřeš, že mne znáš.“

Od této chvíle večere probíhala podle uzákoněných pravidel: předčítali *Halel*, žalmy 113 a 144, pili vodu s hořkými bylinami a každý pojezl kousek beránka.

„Jeden z vás mne zradí,“ pravil Mistr, když se večere chýlila ke konci.

„O kom to mluvíš?“ zeptal se Jakub Menší.

Zavládlo dlouhé ticho.

„Co učiníte, učinite hned, neboť jeden z vás mne zradí, aby jiný z vás mohl zdědit klíče k Božímu království, až já již nebudu mezi vámi.“

Přítomní se zadívali na Petra, který se snažil vyhnout jejich pohledům.

„Pravím vám toliko, že kam já odcházím, tam vy přijít nemůžete, ale milujte se navzájem, jako já jsem miloval vás. Byl oslaven Syn člověka a Bůh byl oslaven v něm. Bůh jej také oslaví v sobě a oslaví jej hned.“ Po krátkém mlčení Mistr ulomil skývu chleba a řekl: „Vezměte, jezte, toto jest mé tělo.“ Poté vzal kalich s vínem a slavnostně pravil: „Vezměte a pijte, neboť toto jest má krev, která zpečetuje smlouvu a prolévá se za mnohé na odpuštění hříchů.“

Všichni se napili, a když byl pohár prázdný, vrátili jej Mistrovi.

„Vstaňte a pojďme odtud,“ nařídil.

Šimon, který měl na starosti bezpečnost, naléhal, aby nenápadně vyšli z domu jeden po druhém a zamířili ke Zlaté bráně, která na Velikonoce zůstávala otevřená a římsí vojáci u ní nehlídali.

O něco později se Mistr s učedníky znovu sešel pod stromy v Getsemanské zahradě na úpatí Olivové hory. Někteří si sedli na zem, opření o kmeny stromů, jiní postávali a rozmlouvali.

Noc plynula v modlitbách a dlouhých rozpravách, když tu se náhle mezi stromy objevili vojáci s tasenými meči. Někteří učedníci vstali.

„Přišla hodina, hle, Syn člověka je vydáván do rukou hříšníků. Vstaňte, pojďme! Hle, přiblížil se ten, který mě zrazuje.“

Všechny pohledy se soustředily na apoštola, který stál Mistrovi nejbliže, na Jidáše Iškariotského, k němuž Mistr vztáhl ruku. Stranou od ostatních, vzdálený tomu, co se dělo, přihlížel výjevu Petr.

Několik členů chrámové stráže pod Jonatánovým velením Ježíše obstoupilo. Šimon Zélóta, zvyklý unikat římským a Herodovým vojákům, kteří po něm slídili v galilejských horách, a útočit na ně, vycítil nebezpečí. S dýkou v ruce běžel chránit Mistra, který už řekl, kdo je, a vztáhl ruce, aby mu nasadili pouta.

„Schovej tu dýku,“ nařídil Mistr, zatímco strážci už mu svažovali ruce.

O pár hodin později, když byl Ježíš vyslýchán ve Velkém Sanhedrinu, přistoupila k Petrovi jakási žena a před hloučkem vojáků ho osočila:

„Nejsi ty taky učedník toho muže?“

Petr zavrtěl hlavou na znamení, že zajatého nezná. Tak ho poprvé zapřel.

Když Ježíše předváděli před nejvyššího velekněze, ocitl se Petr náhle v davu. Nějaká služka na něj ukázala prstem a obvinila ho, že patří k následovníkům muže, který je teď souzen před nejvyšším veleknězem. Vykládala, že ho viděla kráčet vedle toho Člověka, který jel na oslu.

Petr to důrazně popřel.

„Neznám ho! Jenom jsem šel za tím oslem,“ vykřikl na svou obranu. Tak ho zapřel podruhé.

Pokoušel se vytrazit, ale jakýsi služebník jej udeřil do prsou a obořil se na něj:

„Už jen to, jak mluvíš, prozrazuje, že patříš k jeho lidem.“

Učedník začal sluhovi hlasitě lát do lhářů a volal na všechny kolem, že „toho muže“ nezná. Rozhořčoval se tak přesvědčivě, že sluhové a strážce, které hádka přivábila, se zase rozešli. Po třetím zapření zakokrhral kohout.

O několik málo hodin později podstoupil Člověk, Mistr dvanácti apoštolů, své utrpení. Byl bičován až do vyčerpání, ztlučen, poplíván a nakonec ukřížován na vrchu Golgota.

Lidé, kteří se shromáždili, aby ukřižování přihlíželi, se začali pomalu rozcházet, ale vojáci zůstali na stráž u paty kříže. Když už si mysleli, že je odsouzenec mrtvý, ten pozvedl hlavu, pohlédl na dva lupiče ukřižované po jeho boku a řekl:

„Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“

Po třech hodinách na kříži promluvil odsouzený znovu:

„Dokonáno jest.“ To byla jeho poslední slova.

Římský setník Longinus, který zde působil jako *exactor mortis* mající ověřit, že je odsouzenec mrtvý, se chopil kopí a zabodl je Člověku do boku.

Jen několik málo mil odtud prchal pod rouškou noci jeden z apoštolů na rybářském člunu do bezpečí alexandrijského přístavu.

Po celé hodiny, dny a noci diktoval stařec ve svitu olejových kahanů žáku Eliezerovi své vzpomínky. Chtěl zanechat svědectví o tom, jaké bylo jeho místo v dějinách.

Šestkrát vyšel měsíc, když Eliezer jednoho večera tak jako jindy vešel do chatrče, aby pokračoval v zaznamenávání učitelových vzpomínek.

„Mistře?“ zeptal se, ale žádnou odpověď nedostal. „Mistře?“

Žák si kahanem posvítil na tvář posledního apoštola. Byla žlutavá, zbrocená potem a nasvědčovala, že zemřel téhož večera v mučivých vidinách.

Tu Eliezer pochopil, že papyrové svitky, chaoticky nakupené vedle starcova těla, změní běh dějin křesťanství. V oné chvíli však nemohl tušit, kolik lidí nebude mít zájem, aby ta slova někdy vyšla na světlo.

Pohoří Džebel Qarara, zbarvené do měděna, se majestátně tyčilo z egyptské pouště. Svou vyprahlostí a tajemnými tvary připomínalo měsíční krajinu, jako by bylo z jiné planety. Kolem vrcholů se neustále honil silný vítr a strhával s sebou mračna horkého písku, který se lepil k tělu jako jemný povlak. Týž vítr se proháněl i údolím po celé jeho šířce a délce a dělal z něj pec, v níž teplota neklesala pod čtyřicet stupňů ve stínu.

Do údolí často chodili *feláhové*, rolníci, kteří v kraji hledali *sabakh*, hnojivo bohaté na dusičnany, hojně využívané v zemědělství. Jednoho večera sem zašla skupinka tří *feláhů*. Ten, který je vedl, se jmenoval Hany Chabet. Za ním šel jeho přítel Mohamed se svým synovcem. Všichni s sebou měli lucerny a lopaty, naložené na hřbetech tří oslíků.

K hledání vytouženého *sabakhu*, který mohl jejich rodiny aspoň na pár dní zbavit hladu, si vybrali kopec u jedné stěny údolí. *Sabakh* byl pro mnoho těchto mužů zdrojem obživy, pokud se na ně neusmálo štěstí a nenašli nějaký ten hrob, který by mohli vyrabovat a předměty pak prodat na pokoutním tržišti v Al Minya či dokonce na trhu v Káhiře nebo v Alexandrii.

Hany Chabet, Mohamed a jeho synovec se chopili dřevěných lopat a začali odhazovat písek. Najednou Mohamed těsně u skály narazil na něco tvrdého. Nejdřív si myslel, že to je skalnatý výběžek kopce, ale když tam nástrojem zajel podruhé, odpadlo velké množství písku zakrývajícíchosi, co se podobalo náhrobnímu kamení. Trojice se zprvu domnívala, že jde jen o část skalní stěny, ale Hany si všiml, že vypadá, jako by ji ohladila lidská ruka, a ne přírodní živly.

Tři muži na sebe překvapeně pohlédli. Vskrytu si pomysleli, že možná našli ztracený hrob nějakého faraóna nebo velekněze. Ti byli pohřbíváni s velkým počtem cenných obět-

ních darů, tedy s předměty, které by se daly na černém trhu snadno prodat.

Vykrádání hrobů se v Egyptě praktikovalo hned ode dne, kdy byly postaveny první pyramidy. Faraóni dokonce nařizovali, že stavitelé a dělníci, kteří hloubili podzemní chodby, mají být pohřbeni spolu s nimi, aby se nikdo nedozvěděl, kde přesně se nachází tajný vchod do pohřební komory.

Trojice mužů se pomocí lopat snažila kamennou desku obnažit a zjistit tak, jak je vchod ve skutečnosti veliký. Jak v prvních ranních paprscích slunce otloukali hlazený kámen, v duchu snili o tom, že našli hrob, který vydá na denní světlo nějaké pozůstatky slavných čtyř tisíciletí egyptských dějin.

Střídavě se pokoušeli uvolnit tlustou kamennou desku, zakrývající přístup do vnitřního prostoru. Ta se každým úderem vyvíklávala čím dál víc.

Když Hany Chabet uviděl, že vstupní otvor je už skoro volný, nakázal Mohamedovi podsunout pod kámen lopaty, aby ho zapáčením nadzvedli. Při pátém pokusu v úmorném vedru se kámen pohnul a zevnitř zavanul pach zatuchliny. Odsunuli desku a uviděli temnou chodbičku vedoucí do další komory.

Hany se vrátil na místo, kde zanechali osly, a přinesl od tamtud dvě lucerny. Rozžehl je venku před jeskyní a předal je Mohamedovi a jeho synovci.

„Počkejte, až budu vevnitř, a pak mi jednu podejte,“ nařídil.

Ztěžka se soukal dovnitř, kolem sebe písek a uvolněné kameny, a v jednu chvíli se ve tmě pokusil naslepo došlápnout. Kamení se pod ním sesulo a Hany se skulil na dno jeskyně.

Obklopila ho tma, jen od vchodu slyšel hlasy svých druhů.

„Hany, Hany, příteli!“ volal Mohamed. „Jsi v pořádku? Panebože! V té tmě tě vůbec nevidím.“

Najednou se z temného ústí jeskyně vysunula ruka a chňapla po Mohamedově paži. Ten uskočil dozadu a v leknutí uslyšel,

jak se jeho synovec směje. Zaklel, zvedl ze země lucernu a vrátil se s ní ke vchodu do kobky.

„To jsem já, Hany. Nelekej se a podej mi lucernu,“ požádal rolník.

Ve světle svítilny vypadala chodbička mnohem kratší, než ve skutečnosti byla. Skoro dva metry vysoký stupeň na jejím konci tvořil přístup do komory o rozloze asi čtyřiceti metrů čtverečních. Vzadu Hany zahlédl něco, co vypadalo jako tři rakve, a mezi nimi *zir*, nádobu podobnou džbánů, možná hodně starou, zalitou dehtem.

Vyndal z opasku nůž a začal odstraňovat zapečetěné víko džbánů. Když byl hotov, nadzvedl těžké víko a lucernou si posvítil dovnitř, aby zjistil, co se skrývá v temném nitru nádoby. Uviděl schránku z bílého vápence, na pohled velmi starobyloou. V první chvíli ho napadlo, že by to mohla být truhlička s dětskými ostatky.

Musel se polovinou těla nasoukat dovnitř, a teprve pak na schránku dosáhl a ztěžka ji vytáhl ven. Opatrně ji položil na podlahu z písku a pár minut jen mlčky nad nálezem stál a prohlížel si ho.

Ticho náhle porušilo Mohamedovo zaklení. Do kobky slezl po provaze, jehož konec měl uvázaný kolem pasu, a když se chtěl na jednu rakev postavit, víko se zbortilo a odhalilo nějaké tělo. Vedle něho leželo několik skleněných flakonů, obalených slámou a papyrem.

„To pro případ, že by ta díra byla hlubší,“ vysvětloval Mohamed poněkud zahanbeně, když rozvazoval uzly a zbavoval se provazu.

Přestože oba muži byli negramotní, dobře věděli, že schránka může vynést slušnou částku peněz. Mohamed vytáhl ze šatů kovový klínek a začal hledat vnější okraj truhličky. Úderem zarazil klínek pod víko, zapáčil a víko povolilo.

Oba *feláhové* zvědavě nakoukli dovnitř a uviděli jakýsi vy-
rudlý kus látky, ve kterém bylo cosi zabaleno. Začali látku
odmotávat a po chvíli spatřili něco, co vypadalo jako starobylá
kniha v deskách z kůže, s papyrovými listy popsanými podiv-
nými znaky. Byla dobře zachovalá, pravděpodobně proto, že
zapečetěná schránka, džbán i vchod do kobky ji po staletí chrá-
nily před povětrnostními vlivy.

Muži se bez dlouhých úvah rozhodli rukopis znovu zaba-
lit a vrátit ho tam, kde předtím byl. Poté vložili schránku do
nádoby a přiklopili víko. Vylezli z kobky a všichni tři zase dali
na místo ohlazenou kamennou desku, která zakrývala vchod.
Desku pak zaházeli pískem a kameny.

Když už se na hřbetech oslů vzdalovali z místa, zeptal se
Mohamed Hanyho:

„Co teď uděláme? Komu to řekneme?“

Hany, který jel vpředu, se otočil:

„Nikomu. Nesmíme o tom nikomu říct. Pověz svému synovci,
že jestli zjistím, že si pustil pusu na špacír, těmahle vlastníma ru-
kama ho roztrhnu, natru ho solí a zabalím do prasečí kůže.“

Mohamed a jeho synovec byli muslimové, Hany byl kopt.

„S ním si nedělej starosti,“ uklidňoval ho Mohamed. „Pro
vlastní dobro bude držet jazyk za zuby.“

Kolem poledního dorazila malá karavana do vsi. Hany se
rozloučil se svými společníky a nakázal jim, aby ho nevyhle-
dávali, dokud jim nedá sám vědět. Hany Chabet se všemožně
snažil nevzbudit ve vsi podezření, a hlavně policie se nesměla
nic dozvědět.

Beze slova vešel domů, políbil ženu na čelo, vzal tlumok
a nacpal do něj pár kousků čistého prádla a svatý obrázek
Panny Marie z Adry. Pak vyšel ven a zamířil na výjezdovou
cestu ze vsi, aby si počkal na omšelý autobus do nedalekého
města Maghagha.

Po hodinové jízdě prašnými silnicemi plnými výmolů autobus přešel rameno Nilu a hned za ním zastavil. Prudké zabrzdění vytrhlo Hanyho z dlouhého spánku, do něhož upadl, sotva nastoupil. Měl za sebou vyčerpávající den.

Vystoupil z autobusu a zamířil k prodavači sušených datlí na nároží, aby se ho zeptal na jednu ulici. Muž vstal a dal se do vysvětlování, jak se tam dostat.

Po chvilce chůze Hany konečně došel k jistému domu s předním dvorkem. Na ulici čtalo několik chlapců do gumového míče. Nahlédl dovnitř ve snaze zjistit, jestli je někdo doma. Zevnitř se zeptal ženský hlas, co si přeje.

„Mohl bych mluvit s panem Abdelem Gabrielem Sajedem?“ požádal Hany ženu, která mu vyšla naproti a utírala si ruce.

„Manžel tu musí být každou chvíli. Jestli chcete, můžete na něj počkat vevnitř,“ nabídla mu a otevřela příchozímu dveře.

Sajedův dům byl typickým obydlím tradiční koptské rodiny ze skromných poměrů. Jakmile vstoupil, Hany ucítil pronikavou vůni arabského *regiffu* a *samny baladi*, přepuštěného másla ghí. Věděl, že Sajed je pracovitý muž, který se zabývá pěstováním česneku, fazolí, obilí a cukrové třtiny, ale aby si k obživě početné rodiny přivydělal, věnuje se také, tak jako mnozí jiní v této části Egypta, vyhledávání jakýchkoli zajímavých předmětů, které by se daly prodat na trhu. Jeho nejvýznamnějším nálezem bylo několik kousků koptských tkanin ze 4. a 5. století, objevených v jedné jeskyni u Al Lahunu. Hany věděl, že Sajed má díky těmto nálezům dobré kontakty na různé překupníky v Káhiře a Alexandrii. I když, realisticky vzato, jeho kontakty byli nanejvýš drobní klenotníci, kteří brali každou tretku, kterou jim člověk přinesl, amulety, látky, zlomky nádob, cokoliv, co mohlo mít nějakou hodnotu.

Od nálezů ve Středním Egyptě až do chvíle, kdy se předmět